

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2024 r. w Izbie Karnej w sprawie kasacyjnej A. Z., uniewinnionego od zarzutu popełnienia przestępstw z art. 200 § 1 k.k. i art. 207 § 1 k.k., wniosku SSN Pawła Wilińskiego z dnia 11 kwietnia 2024 r., o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy kasacyjnej A. Z. oznaczonej sygnaturą I KK 273/23

postanowił:

na podstawie art 41 § 1 k.p.k. wyłączyć SSN Pawła Wilińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 273/23.

UZASADNIENIE

Poza sporem jest, iż instytucja wyłączenia sędziego jest funkcją prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Wartości te określają, obok niezawisłości sędziowskiej, najważniejsze cechy charakteryzujące zadania sądów, jako instytucji sprawujących wymiar sprawiedliwości. W świetle przepisów procedury karnej wyłączenie sędziego może nastąpić z mocy prawa (por. art. 40 § 1 k.p.k.), lub na wniosek – w przypadku zaistnienia okoliczności, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (por. art. 41 § 1 k.p.k.). Wyłączenie sędziego z uwagi na zaistnienie przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k. następuje, gdy: 1) wniosek taki złoży strona, lub 2) żądanie wyłączenia (wniosek o wyłączenie) go od udziału w sprawie zgłosi sędzia, albo 3) w wyniku wszczętego z urzędu postępowania o wyłączenie w sytuacji gdy nie dojdzie do „samowylączenia” się wyznaczonego sędziego (por. np. E. Skrętowicz, *Iudex*

inhabilis i iudex suspectus w polskim procesie karnym, Lublin 1994, s. 70, R. Kmieć, Tryb wyłączenia sędziego i prokuratora w kodeksie postępowania karnego, Prokuratura i Prawo, 1999, nr 11 – 12, s. 23, K. Papke – Olszauskas, Wyłączenie uczestników procesu karnego, Gdańsk 2007, s. 147 – 155 i s. 180 – 181).

W realiach niniejszej sprawy zachodzi sytuacja o której mowa w pkt 2. SSN Paweł Wiliński w swoim wniosku o wyłączenie z dnia 11 kwietnia 2024 r., podnosi, iż zna A. Z. od czasów studiów prawniczych, byli w tej samej grupie studenckiej, i jak zaznacza, cyt. „relacje towarzyskie przetrwały także po zakończeniu studiów” (k. 98).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentowana jest konieczność różnicowania obiektywnej bezstronności sędziego i jego bezstronności w odbiorze zewnętrznym, przy czym co do odbioru zewnętrznego z reguły odwołać się można do oceny sytuacji dokonanej przez hipotetycznego, przeciętnie wykształconego, logicznie myślącego członka społeczeństwa, który nie jest osobiście zainteresowany wynikiem procesu. Wskazuje się, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności (por. np. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lipca 2004 r., sygn. akt. SK 19/02, OTK ZU 2004, nr 7/A, poz. 67).

W wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego zwracano uwagę, iż powodem wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k., mogą być sytuacje wskazujące na relacje personalne między sędzią a uczestnikiem postępowania, np. takie jak przyjaźń, niechęć czy wrogość (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r., sygn. akt SNO 10/12, Legaliis).

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ms]

